

Posudek diplomové práce Zuzany Pavurové „Doklady kontinentálního zalednění v reliéfu Moravské brány“

Diplomová práce Zuzany Pavurové se zabývá reliéfem okrajové části kontinentálního zalednění v oblasti Moravské brány, tématem řešeným z různých úhlů pohledu mnoha generacemi geografů a geologů. Práce je strukturovaná do jednotlivých kapitol zahrnujících dvě hlavní části. Rešeršní část přináší jak souhrn dosavadních poznatků o zalednění studované oblasti, tak popis a genezi tvarů reliéfu vzniklých při okraji ledovce i celkovou fyzickogeografickou charakteristiku tohoto území. Vlastní práci předchází kapitola popisující metodiku, na ní navazují kapitoly prezentující a diskutující jednotlivé výsledky výzkumu a sumarizující závěry práce.

První část rešerše přináší ucelený obraz historie dřívějších výzkumů. Další část týkající se tvarů reliéfu vzniklých při okrajích ledovců vychází téměř výhradně ze dvou současných anglicky psaných učebnic o ledovcové geologii a geomorfologii. I když je nutné přiznat, že neexistuje ucelená česká terminologie pro ledovcové tvary reliéfu v takto detailním měřítku, tak množství velmi nepodařených překladů autorky budí spíše pousmání. V české literatuře jsou ale některé termíny běžně používané a přesto se autorka pokouší o vlastní překlady jako jsou např.: podkladová (ground) moréna, tlaková (push) moréna, halda (dump moraine), boční a čelní svah (lateral and frontal fans and ramps), tlačená balvanová (thrust-block) moréna. Kame and kettle terrain nelze překládat jako „terén složený z kamů a karů“, obdobně kettle holes nemůžeme česky označovat za karové díry! Na mnoha místech je patrné, že autorka naprosto nepochopila co čte nebo toto naprosto zkomolila. Zde zmiňuji jen pár takovýchto příkladů: označovat megablocks v glaciitektonickém pojetí jako obří balvany je naprosto chybné, protože se nejedná o jednotlivé bloky, ale o odtržené kry tvořené převážně nezpevněnými sedimenty. Nevím, co že je to za formace, ta pinga („V subpolárních a polárních regionech, výplavové oblasti můžou ležet pod permafrostem, mohou být náchylné k pingo formacím, růstu sítí ledových klínů a rozvoji termokrasu“). Spoluautorem knihy „Úvod do obecné fyzické geografie“ z roku 1976 byl Jaroslav Raušer, nikoliv Raušek. Autorka píše De Gree moréna místo správného De Geer moréna. Pohřbené (buried) údolí a skryté údolí je něco jiného. Roche moutonnées nikoliv roch moutonnées. A našlo by se toho mnohem více. Pouhý překlad, a ještě k tomu velmi špatný, vybraných částí dvou knih nepovažuji za rešerši. Takto zpracovanou rešerši vidím jako naprosto zbytečnou, kromě toho tato práce nebyla jakkoliv použita při interpretaci a diskuzi vlastních výsledků. Kapitulu sumarizující fyzickogeografickou charakteristiku území považuji také za naprosto nadbytečnou, protože v žádném případě nepřispívá k řešení problematice a ani autorka se o ní ve vlastní práci nijak neopírá. Jednotlivé relevantní fyzickogeografické části týkající se studovaného tématu mohly být zařazeny jinam.

Rešerše se vždy zpracovává pro dané specifické téma a ne proto, aby byla pouze přítomna. Energie a čas věnované této práci mohly být mnohem účelněji využity pro interpretaci a diskuzi vlastních výsledků. Toto považuji za hlavní problém předložené diplomové práce, protože získané výsledky prakticky nejsou nijak interpretovány a o diskuzi se dá mluvit jen velmi vzdáleně. Z tohoto pohledu předložená práce nesplňuje požadavky kladené na vědeckou práci, protože nejpodstatnější součástí jakékoliv přírodovědecké práce je interpretace výsledků a jejich diskuze s využitím, co možná nejširšího množství literatury. Chybí mi interpretace profilů změřených v terénu z pohledu dosahu kontinentálního ledovce v daném území. K tomu je však nutné také znát geologii území, protože území je litologicky velmi pestré a je nutné odlišit strukturně podmíněné změny ve sklonech profilů od změn způsobených erozními a akumulacími procesy spojenými s přítomností kontinentálního ledovce. Nikde nejsou diskutovány získané profily s využitím obdobných prací zpracovávaných ve světě. Vytvořené morfometrické charakteristiky zahrnující sklonitost a orientaci svahů opět nejsou interpretovány. Přepsání relativních podílů jednotlivých skupin z tabulky do textu, určení nejčetnějších skupin a pouhé srovnání maxim a průměrů není interpretací! Proč nemají jednotlivé mapy sklonitostí stejnou barevnou škálu legendy, aby mohly být jednodušeji porovnávány? Jak se podle použitých morfometrických charakteristik liší zaledněné a nezaledněné území a proč? Čím jsou způsobeny rozdílné orientace svahů v zaledněné a nezaledněné oblasti? Jak se lišil reliéf studované oblasti bezprostředně po ústupu kontinentálního ledovce od toho dnešního? V terénu byly zjištěny valy, které jsou zobrazené v mapě 2, nikde jsem se však v celé práci nedozvěděl, o jaké valy se jedná a jak vznikly? Proč nebyla věnována pozornost údolí Luhy mezi Bělotínem a Dubem, kde má tato řeka nápadně široké údolí, které neodpovídá současné vodnatosti tohoto toku ani charakteru jejího údolí na dolním toku od Dubu po Jeseník n. Odrou? Lze na základě použitých metod dosáhnout cíle práce, tedy stanovení maximálního rozsahu kontinentálního zalednění?

Diplomová práce obsahuje obrovské množství překlepů, pravopisných, typografických a stylistických chyb a její čtení bylo proto spíše utrpením, než požitkem. Závěrečné zhodnocení však ponechám až na vlastní obhajobu a rozhodnu až na základě představení práce a zodpovězení výše uvedených podstatných dotazů autorkou.

Daniel Nývlt

15.9.2010, Brno